

prvomestnika. Nadalje razglašja se vabilo k pristopu v društvo. Na ta način je društvo dogotovljeno, se ve da za izpeljavo tega treba je tudi nekaj malega novcev in precéj dela.

Lejte, to je kratek načrt, iz katerega lahko vsak vidi, kolike važnosti bi bila taka društva za občinstvo. M. Ilovra.

Prem 8. sept. — Dne 26. avgusta t. l. popoludne predaval je g. Ernest Kramer v zagorski šoli na Notranjskem: a) o živinoreji, b) o gnoji in c) o sadjereji. Celi govor trajal je eno uro; njegov zapopadek bil je na kratko tak-le: Razmere na Pivki res niso na vse strani tako ugodne in pripravne, da bi se sè splošnim kmetijstvom gmotni stan dal izdatno zboljšati in tako povzdigniti, kakor bi se to želelo in kar je drugod v tem obziru tudi dosegljivo. Ali zavoljo tega ne sme se še obupati. Tudi tukaj more se s krepko voljo in pravim razumom še veliko zboljšati, ter napredno koristnega gledé splošnega kmetijstva izvesti in doseči.

Prvi važni faktor umnega kmetijstva, katerega hočemo danes nekoliko natančneje ogledati, je domača živinoreja. Čeravno niso tukaj za živinorejo vsi pogoji tako ugodni, kakor so na pr. po Gorenjskem, kodar imajo obilo travnikov, senožeti, kakor tudi dobrih planinskih pašnikov, se dá vendar pri vsem tem tudi tukaj še marsikaj koristnega in naprednega doseči. Za pošteno živinorejo treba je pred vsem zadosti dobre, poštene in redilne krme. Za pridelovanje te potreba je primernih in zadostnih zemljišč, travnikov, senožeti in njiv, a dalje pa tudi umnega gospodarstva sè živinsko krmo: sè senom, deteljo in slamo. Vsem tem razmeram pa tukajšnje okoliščine do sedaj še niso zadostovale in tudi še ne zadostujejo. Po eni strani se tudi ne prideljuje na Pivki zadosti dobre živinske krme, a po drugi strani se pa s taisto sploh slabo gospodari. Iz začetka krmljenja polaga se živini navadno preveč krme, da iz nje zjedi dela, ter se je na ta način prav veliko brez (skoraj vsakoršne) koristi vniči in poizgubi. V takih slučajih mora pa navadno živina ali hudo stradati ali se pa le sè samo suho, trdo in celo slamo krmi. Drugi še hujši spodjedež v slabem gospodarstvu z živinsko krmo je pa ne le tukaj na Pivki, nego v celem postojnskem političnem okraji slaba navada, senó v Reko in Trst za slepo in nepomenljivo ceno voziti. Ono senó, katero bi se domá umno porabljeno lastniku gotovo več stokrat obrestovalo, je na ta način popolno zavrženó. (*Opomba.* Znani so mi ne ravno redki slučajji iz pretekle pomladi, da so po tukajšnjih krajih taki slabi gospodarji sè senom, kateri so lansko leto ob času košnje senó stari stot po 50 kr. drugim strankam prodajali, na pomlad morda ravno tisto senó pa po 2 gld. stot od njih zopet nazaj kupovali. Pri vsem tem morala jim je pa uboga živinica skoz celo zimo hudo stradati in se večinoma le sè samo pičlo slamo zadovoljevati. To se pravi biti svoji živinici ne gospodar, nego temveč tudi tiran. *Pis.*) Čudo ni prav nobeno, da pri takih okoliščinah živinoreja ne daje onega dobička in onih dohodkov tukajšnjim živinorejcem, kakoršnega bi pri modrem in pametno-umnem uporabljevanji uže sedaj pridelovane krme lahko in tudi gotovo dajala. Ravno v tem slučaju je po teh krajih sploh še prav veliko škodljivih, napačnih in pogubonosnih razvad, katere naj bi se skoraj popolnem in v svojo lastno korist gledé pravega napredka racijonalno odpravile!

(Dalje prih.)

Iz Ljubljane. (*Dvestoletnica oproščenja Dunaja*) in krščanstva sploh pred nasilstvom Turkov praznuje se danes po vsej naši državi v nekaterih krajih bolj, v nekaterih manj slovesno. Dunaj sam praznuje ta praznik menda zato, ker je v prvi vrsti praznik krščanstva,

Dunaj pa si uže zarad denarja polne roke judovske ne upa spoznavati svojega krščanskega stališča. Dunaj zato praznuje ta praznik neko skrivaj ali memogredé; Galicija, katera je svoj čas ravno po kralji Sobjeskem Dunaju in krščanstvu poslala rešitev, praznuje ta praznik po vsi moči sijajno, pa tudi mi Slovenci praznujemo to 200letnico s hvaležnim srcem, ker toliko, kakor naše in sosedne hrvatske dežele, ni imela trpeti pred silo Turkov nobena druga dežela. Zato se pa tudi z globočine srca pridružujemo današnjim sijajnim slavnostim in zahvalni pesmi, katera se prepeva v naših cerkvah.

— (*Mestni zbor ljubljanski*) zboroval je včeraj pod predsedstvom župana P. Grassellia. Ta naznanja zboru zahvalne telegrame, ki so došli od cesarskega dvora za voščila ljubljanskega mesta odposlane ob priliki rojstva princesinje Elizabete. — Odbornik Murnik poroča o prodaji licealnega poslopja in predlaga odgovor do deželnega odbora v tem smislu, da se pritrdi prodaji, ako se mestu povrne za pravice do sedaj vživane pri tem poslopji, 12.000 gold. Konečno sprejela so se pravila za mestno hranilnico obsegajoča 42 paragrafov.

— (*Šole v Ljubljani*) razun semeniških, pričnejo se prihodnji ponedeljek dne 17. t. m. Vpisavanje je zadnje dni tekočega tedna.

— (*Zborovanje deželnega zbora kranjskega*) prične se zopet prihodnji ponedeljek, in to zdaj v dvorani redutni, kakor poprej zmiraj.

— (*Čebelni somenj*) pretekli ponedeljek pred frančiškansko cerkvijo v Ljubljani bil je jako dobro obiskan in je bila cena za med v panjih nastavljena od 17 do 19 gold. za stari cent; méd v sodcih bil je še cenejši. Cena je visoka in bati se je, da v nekaj dneh pade, kakor smo to uže nekaj let skušali, prekupci na deželi naj se tedaj varujejo, da ne zabredejo v zgubo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Ta teden tudi Dunaj obhaja svoje praznike. Slovesno poklada se vrhovni kamen pri zgradbi nove, velikanske in krasne mestne hiše, za katero se je potrosilo veliko milijonov goldinarjev. K tej svečanosti vabljeni so baje župani vseh glavnih mest naše države pa tudi glavnih mest tujih držav.

Tudi župan ljubljanski P. Grasselli podal se je, kakor slišimo, k tej slavnosti.

200letnico oproščenja pred Turki obhajajo tudi nekoliko, pa zeló skromno, ker se kolovodje dunajskih mestnih očetov bojé, da bi del slave ne zadel tudi družih nenemških in pa krščanskih junakov, kateri so v resnici rešili nemški Dunaj.

— Iz Laksenburga dohajajo neprenehoma dobra poročila, in ker je po preteklih osmih dneh nadvojvoda mati in hči pri najboljšem zdravju, ustavilo se je s ponedeljkom počenši razglašanje zdravniških poročil.

— Dne 9. t. m. dospel je na Dunaj španjski kralj Alfons, na kolodvoru pričakovali so ga poslanik španjski, vsi nadvojvode, cesarjevič in cesar, po srčnem pozdravu vseh odpeljala sta se cesar in kralj na cesarjev dvor, kjer bode stanoval kralj kot gost cesarjev. Samo po sebi se razume, da kralja povsod odlikujejo z največo pozornostjo; cesar ga spremlja k vojaškim vajam, na lov, in ravno te dni podasta se k vojaškim vajam na Moravsko. — O političnem pomenu tega obiskovanja ugiblje se verjetno, da se namerava za gotove slučaje tudi Španjska pridružiti nemško-avstrijski zvezi.

Prav tisti vspeh, čuje se, da je imelo obiskanje kralja rumunskega in tamošnjega ministra Bratjano-a;

zagotavlja se, da so popolnem poravnane vse razprtije med Rumunsko in Avstrijo in da je prva za gotove slučaje pristopila zvezi Avstrijsko-Nemški. — Pretekli teden ponovil se je tukaj požar pri zalogah lesa in drv proti Nussdorfu ob kanalu donavskem in zopet bilo je precéj škode. Pa še v nedeljo skušal je nekdo zažgati sklado starega lesa v Leopoldovem predmestju pri taborski mitnici.

V električno razstavo prihaja zmiraj še precéj obiskovalcev, pri večerni predstavi zadnjo nedeljo bilo jih je nad 8000. Zdaj so tudi napravili in spustili v kanal ladijo, katero namestu para goni elektrika.

Iz Prage. — Preteklo soboto slavila sta se v Pardubicah brata Veverka, katera sta iznašla oralo „ruhadlo“. Govornik pri slavnosti bil je dr. Rieger sam, ki je bil navdušeno sprejet in slavljen kot skušen, moder in občeljubljen vodja českega naroda, to toliko bolj, ker ga dr. E. Gregor, znani bledoličen Mladoček, kjerkoli moč, v svojih „Nar. Listyh“ napada. — Dr. Rieger zavrnil je v govoru svojem tudi te napade.

Hrvaška. — General Ramberg je kot kraljevi komisar za vso Hrvaško težaven svoj posel nastopil 6. dne t. m. opoldne. Grof Pejačević, bivši ban, izročil mu je vse, in uradi, ki so se ravno prej poslovili od bana, predstavljali so se potem generalu Rambergu. — Ta izdal je potem oklic, v katerem naznanja, prevzeti svoj posel, v Hrvatski zopet vpeljati mir in na prejšnje mesto zopet spraviti državne grbe z magjarskimi napismi, ter izreka pričakovanje, da ga vsi miroljubni Hrvatje podpirajo ali mu vsaj ne nasprotujejo pri tem delu. — Dne 7. opoldne podal se je oddelek lovcev z godbo k poslopju finančnega vodstva v Gunduličeve ulice in tam obešen je bil vnovič grb ogerski z magjarsko-hrvatskim opisom brez ovir; ravno tako tudi pri oddelku urada v gornjem mestu v tistem času. Ko se je po mestu izvedela ta novica, začelo je gosteje postajati na ulicah, posebno ulica Gunduličeva in proti večeru metalo je nekaj mladih ljudi kamenje proti tablam in pri tej priliki ubilo se je nekaj oken. Ljudstvo po cesti upilo je „živila Hrvatska“, vojaki pa so prišli iz hiše finančnega vodstva in so odpodili množico

z bajoneti, več ljudi bilo je zaprtih. Vriš ponovil se je še tu in tam na večer v petek, pa drugače se mir ni kalil. Mestni zastop in deželni poslanci prizadevali so si po vsi moči, ljudstvo pregovoriti, da naj miruje in ne škoduje z razsajanjem pravici in bodočnosti Hrvatske, tudi časniki svarili so v enakem smislu, pa po vsem se to ni posrečilo, posebno zato ne, ker sta bila sobota in nedeljo dva praznika. Ponovili so se tedaj vkljub prizadevanju hrvatskih rodoljubov blizo enaki neredi oba praznika, pobilo se je pri tej priliki nekaterim judom precej oken baje zato, ker se je trosila govorica, da bi se bilo izustilo, da se mora vsak drug Hrvat obesiti.

Od pondeljka naprej pa je v Zagrebu mir nekaljen in ne dvomimo, da s prizadevanjem vseh domoljubov ostane mirno. — Hrvatski rodoljubi so z nami vred prepričani, da se to vprašanje ne dá rešiti s silo, in zato bi bilo vsako daljno ustavljanje njihovo samomorno in le Hrvatski pogubno početje. — Vsaj se čujejo tudi iz ogerskih krogov glasovi, na priliko, pisanje poslanca Pavla pl. Somsicha do volilcev, kateri pričajo, da tudi ogerski krogi hrepené po prijazni poti poravnati po vsem nepotrebnem razpor s Hrvatsko. Ministerski predsednik Tisza povabil je uže tudi v pogovor nekaj odličnih rodoljubov hrvatskih, med njimi bivšega bana grofa Pejačevića, Šroma in deželnega zbora predsednika Kreštica, pa zadnja dva sta mu baje odpisala, da jima ni mogoč nikakoršen korak, dokler so nepostavni grbi še obešeni.

Po deželi pa je bilo zadnje dni več prask in žandarji so vstrelili nekoliko kmetov; zadnja poročila trdijo, da je v Zagorji ob štajarski meji zopet vse mirno. Tam je tudi naš ljubljanski pešpolk baron Kuhn, pa, kakor čujemo, nimajo resnega posla, ker je povsod mir, kamor pridejo, in ker se z ljudmi lahko razgovarjajo, jih ima ljudstvo tudi rado in gotovo je, da bodo v teh krogih z lepo besedo mnogo več opravili, kakor drugi drugod z silo. — Upamo, da v prihodnji številki prinesemo s Hrvatske še ugodnejša poročila.

Egipt. — Od 10. do 11. t. m. umrlo je za kolero v Aleksandriji 5 oseb, v drugem Egiptu pa 87.

Zahvala cesarjeva.

Njegovo ces. in kr. apostolsko Veličanstvo je blagovolilo Njega ekscelenci gospodu ministerskemu predsedniku premilostivo poslati naslednje Najvišje ročno pismo:

„Ljubi grof Taaffe!

Kakor vsi Moje hiše tikajoči se veseli dogodki, napolnil je tudi cesarjeviču nasledniku, dragemu sinu Mojemu, od nebes podeljeni dar hčere srca zvestih narodov Mojih z veseljem in živim sočutjem.

Mnogoštevilne patriotske in lojalne izjave deželnih zastopov, občin, drugih korporacij, posebno pa tudi obilne ustanove in drugi dobrodelni čini, katerim povod je bil navedeni dogodek, pričali so Mi v največje zadostilo Moje, da se ljubezen in zvesta udanost, katero Jaz in Cesarica vsak čas nahajava v taki srcé povzdigujoči meri, skazuje tudi Mojima otrokoma cesarjeviču nasledniku in cesarjevičini.

Z ginenim srcem izrekam za to Svojo, cesaričino, cesarjevičevo in cesarjevičino presrčno zahvalo ter Vam naročam, da to takoj vsestransko razglasite.

Na Dunaji 9. septembra 1883.

Franc Jožef s. r.“

Po visokem naročilu gospoda ministerskega predsednika radostno razlašam to Najvišje ročno pismo.
V Ljubljani 11. septembra 1883.

C. kr. deželni predsednik:

Andrej baron Winkler s. r.